

לפני 25 שנה

קינן במדורו "הסכין המשוטט" הביא את התרשמותו מעיירת האוניברסיטאית הכריטית - איכסטרד. מדור "התיאטרון" המד לין על "הקמאז" מאת מולייר, שהוצג על קרטי התיאטרון הקאמרי. בשער הגיליון: "למי שייכות הרגליים?" ששטוען לקוראי השבועון.

גיליון "העולם הזה" שראה אור לפני 25 שנה בדיוק, הביא סיקור בילעדי למפעם האחרון של שושנה הרציון ועודד וגמייסטר, שנרצחו במידבר-הירודה (ראה כתבה). מדור "תצפית" קבע כי "מנייתו של לוי אשכול עולות בהתמדה כבורסה הפוליטית". מדור המרשפה של השבועון, הביא כתבת-חקירה בנושא כתבות "במבטישני" של היום, על-אודות "הלירות הנמטות של מישפת צכר", כתבה שתארה את התפלגות ההוצאות, מעוגנת-ההכנסה המרשפחתית של מישפת מיצגת. במדור "רת", הת-בשרו הקוראים על ראשית מאבקם של הצייר משה ברק וארית הכרתו למען נישואים אזרחיים, נישואים שנמנעו מהם בשל היותה של ארית נוצריה. כתבו של השבועון באירופה, עמוס

שושנה הרציון: נתיב שני פסק סיקור על מותם של שני הידידים

במדיוה

הטיוח האחרון

המדורה קטנה דעכה לאיטה. עודד (18) הטיל חול על האדים העשנים. שושנה (19) אספה את קופסות-השימורים הרי-קות, וקליפות-התפוזים לערימה אחת, ו-הטילה אותם לתוך בור. השניים הספיקו לנוח, ורצו לנצל את שארית היום החור-פיצקר, כדי להגיע אל ביר אל-קארשייה.

ההעפלה מעין-גדי, דרך צוקי ואדי-עריגיה, אל מעלה ואדי-חאברה לא היתה קלה. אבל הכל היה כדאי: הרחק לרג-ליהם השתרע מישטח כחול-נוצץ: ים-המלח.

אש מראשי-הצוקים

לפתע רעמה ירייה. רסיסי סלע ניתנו מדופן הוואדי. ההד התגלגל מוואדי ל-וואדי מצוק לצוק. השניים השתרעו על הארץ, תפסו מחסה והשיבו באש: עודד שלח במתקפים צורר של כדורי-סטן. שו-שנה ירתה ברובה האמריקאי החצי-אוטו-מאטי שלה (M3). הבדווים התוקפים הת-פורו כחצי-גורן, המטירו אש מראשי-הצוקים. עודד נהרג עוד בחחילת הקרב. שושנה נפצעה, אך הוסיפה לירות, עד אשר אזלה התחמושת. כפיות לבנות הו-פיעו לאור היום הגוע. התפוצצות אדירה רעמה לאורך הוואדי: שושנה הטילה את רימון-היד שלה. אחר נשמע פרץ קצר של אש-אוטומטית - והכל נדם.

אלה היו הרגעים האחרונים של עודד וגמייסטר ושושנה הרציון. כפי שתוארו על-ידי הבדווים, שהובילו אל המקום, ש-בו נטמנו גופותיהם המרוסקות. מאוחר יותר הוחזרו הגופות לישראל בשקיד-דאר.

הם נפגשו בעין-חוסוב. עודד חיכה ל-מכונת שתסיעו לאילת. שושנה וחברתה עזבו את אילת באותו בוקר, חיכו לטרמפ-צפונה - לסדום ועין-גדי. הם לגמו מ-ש-קאות קרים בקנטינה, אחר-כך ישבו לח-כות ולשוחח בצריף של מיגרשה-החנייה בכניסה לנווה-המדבר.

שושנה היתה רועה במשק-מולדתה, בית-אלפא. ככל הרועים אהבה גם היא את המידבר. שושנה אהבה את הצוקים הפראיים-קרחים. את האוויר המרוסק, את סופות-החול הפתאומיות, את הניחוח המר של השיחים הנמוכים-מאובקים.

עודד התלהב. גם הוא אהב את הדרי-ים הארוכות ואת האופק האינסופי. אור-לם הוא לא חשב מעודו על המידבר, כפי שחשבה עליו שושנה. הוא למד להיות קלאי, ללכת בעיקבות אביו, חבר קבוצת דגניה ב', הוא חשב על המידבר כעל שטח אשר יש להכשירו לקליטת חיים.

במהרה הרגישו השניים כאילו הכירו זה את זה כבר שנים רבות. עודד סיפר לשושנה על ידידיו, על בית-הספר החק-לאי בבית-ירח, אשר על שפת הכינרת, על הטיולים המרובים שערך - ברגל, או על אופניים - בגליל ובין הרי ירוש-לים, ממש כשם שבני העיר שואלים זה-את-זה בעת פגישה ראשונה אם יש להם ידידים משותפים, כן מנסים הטיילים להי-זכר במקומות המוכרים להם. עודד ושו-שנה הכירו מקומות משותפים רבים.

גם האויב אדם

שושנה תיארה את ההרפתקה הגדולה ביותר שעברה עליה: לפני שנים אחדות, בעת טיול בעמק-הירדן, היא נתפסה על-ידי הסורים. הועברה לדמשק, מקום שם בילחה למעלה משה חודשים. מסקד בית-הסוחר הסורי נהג בה יפה, הטיל עליה עבודה: לטפל בילדיו, היתה זו עבודה מלאה, היות המפקד הצליח לה-ביא לעולם מספר לא-קטן של צאצאים, בעזרת נשיו ופילגשיו.

הנערה הישראלית נתנה חסותה לילדים. היא הדריכה את האימהות הערביות כי-צד לטפל בילדיהן, לעצב את אופיים, ול-הטיל עליהם מישמעת. הנשים אף אהבו את הנערה החייכנית. כאשר הגיעה שעת השיחרור ושושנה התכוננה לחזור לי-ש-ראל, נפרדו היא ומארחיה בדמעות. היל-דים בכו מרות.

שבידמשק נסך בשושנה את האמונה, כי גם האויבים הינם יצורים אנושיים.

טב לה להמשיך את לימודיה - שנה נוספת.

שושנה דחתה את ההצעה: מועד גיו-סה לצה"ל קרב ובא. והיא לא רצתה ל-דות את הגיוס. היא תכננה את שירותה הצבאי מראש: היא תתנדב לחיל-הצנ-חנים, אשר יתן לה אפשרות לשוטט בכל רחבי-המדינה. היא היתה בטוחה שהחייל יקבלנה לשורותיו. אולם הגורל רצה אה-רת: באחד הימים, כאשר רכבה שושנה על אופניה בדרך הסמוכה לבית-אלפא, פגעה בה מכונת וחיבלה בעמוד-השידי-רה שלה. רופאי צה"ל קבעו כי אין היא כשרה לשירות, והבטיחו לבדוק אותה שנית כעבור שלושה חודשים.

המועד לבדיקה הנוספת נקבע ב-23 ב-דצמבר 1954.

"אם אחזור בשלום..."

ב-23 בדצמבר צילצל הטלפון בזמני-רות משק בית-אלפא: "מדוע לא הת-ייצבה שושנה הרציון לבדיקה כפי ש-

גופותיהם של שושנה הרציון ועודד וגמייסטר. שרידי גוויותיהם של שושנה הרציון ועודד וגמייסטר שנרצחו בידי בדווים, ליד ים-המלח, מוחזרים לישראל במעבר-הגבול הירושלמי, מעבר מנדלבאוס.

גופותיהם

נקבע? חברי המשק ניחשו את סיבת אי-הופעתה: שבוע לפני כן היא ארזה את חפציה. הצטיידה ברימוני-יד, הודיעה לאמה ולמכור: "אני יוצאת לטיול, יהיה זה הטיול האחרון שלי לפני גיוסי לצבא. בצה"ל לא יהיה לי חופש-תנועה במשך שנתיים. על-כן הייתי רוצה להשתעשע בפעם האחרונה." אחר הוסיפה בצחוק קל: "אם אחזור בשלום, אהיה חיילת טובה."

היו כמה פרטים שעוררו את חשדו של המורה יוסף גנישוילר אשר לימד אותה ידיעת-הארץ וגיאולוגיה ישראלית. הוא חשש שהנערה יצאה להגשים את חלומה הישן-נושן: להגיע אל צוקי הארגמן של פטרה, אליהם הצליחו להגיע שני צע-רים ישראלים, בטרם יצאו חמישה אח-

הוא היה משוכנע כי אילמלא הפוליי-טיקה הגבוהה, היו הישראלים והערבים יכולים לחיות אלה-ב-צד-אלה ללא כל קו-שי. כל פגישה עם אדם, שהיה חזר שיגאה עיוורת לערבים, היתה מעוררת בה זעם. שושנה סיימה את לימודיה במר-סד החינוכי של בית-אלפא, ונבתרה לל-מוד בסמינר הקיבוצים התל-אביבי, ויחד עם זאת להדריך את בני הסניף הרמת-גני של השומר-הצעיר.

כאשר קיבל נתן (הס יגיעו מחר) שחם מי שהיה אז מזכיר הקיבוץ את דו"חות הלימודים המצוינים שלה, החליט כי מר-ענייני תרבות בני-יורק.

"העולם הזה" 907 תאריך: 3.3.1955

רים ונרצחו על-ידי הירדנים. שושנה חלמה תמיד להגיע לשם.

כמה מחבריה של שושנה העלו השערה אחרת לגמרי: הם חששו ששושנה הג-שימה חלום אחר משלה, צהנה את מיד-ברי-הודה מירושלים לעין-גדי. שיתה טל-פונית עם דגניה ב' גילתה כי גם עודד נעלם. מיד הודיעו שני הקיבוצים את הדבר למישטרה ולצה"ל - והחיפושים החלו.

שרידי-מדורה

עד מהרה גודעו פרטים נוספים: שו-שנה לקחה איתה גם רובה חצי-אוטומא-טי, שהיה שייך לאחיה, ובין חפציה נמצא גם תרשים של מפה: ריבוע בקירבת עין-גדי ומצדה. מיד רוכזו החיפושים ב-איזור המסומן.

בראש המחפשים עמד אחיה של שו-שנה, מאיר הרציון, שהיה איליה של הנערה הנעדרת. למחפשים נתגלו הכוחות נוספות לכך ששני הנעדרים יצאו למצ-דה דרך ההרים: הם גילו שרידי-מדורה בחלקו העליון של ואדי-חאברה, על אחד השבילים המוליכים לעבר מצדה.

הקרב האחרון

שרידי המדורה וקופסות-השימורים, אשר נמצאו בסביבה, היו עיקבותיהם האחרו-נים של עודד ושושנה. הם עצמם לא נתגלו. כאשר עלו החיפושים בתוהו וה-תקוות האחרונות כמעט ונגווו, הופיע בדווי ישראל במישטרת באר-שבוע וסיפר לקצין התורן כי בדווים ירדניים התקשרו אתו, הביעו נכונות להראות את המקום, שבו נקברו גופותיהם של עודד ושושנה: "בעיקול של ואדי גאר, שבעה קילומט-רים מערבית לעין-גדי, נמצא גל אבנים. זה המקום."

אותם בדווים סיפרו לערבי הישראלי, כי השניים הותקפו על-ידי שודדים, שני-סו להשיג את הרובה החצי-אוטומאטי של שושנה. הפרטים שנמסרו התקבלו על-הדעת, רובה חצי-אוטומאטי הינו נשק יקר-ערך בוואדיות של סיאל, שבהם עוברת דרך-המלך של המבריחים. גם הסיפור על רימון-היד, שהטילה שושנה, לאחר שאז-לה התחמושת, היה הגיוני: המחפשים ידעו כי ברשותה של הנערה נמצא רימון.

הבדווים היו מעוניינים שהגופות יתגלו במהירות האפשרית. הם לא ציפו שהחי-פוישים יהיו כה ממושכים וקפדניים. התנ-וע המתמדת של ישראלים מזויינים ב-איזור, שיתק את אפשרות התנועה של-הם, לא הניחה להם לרדת אל מעיינות המים, הנמצאים ברובם, בשטח ישראלי.

הגופות נמצאו והוחזרו לישראל. שני קברים רעננים נוספו אל שורות הקברים בבית-אלפא ובדגניה. עודד וגמייסטר נק-בר בין הקברים הישנים של קבוצת מול-דתו. שושנה נטמנה בקצה שורת הקב-רים הצבאיים בבית-אלפא. למרגלות הרי הגלבוע התלולים, היא זכתה, סוף סוף, להצטרף אל שורות הלוחמים.

שני הצעירים שהצליחו להגיע ל-פטרה ולשוב, היו אחיה של שושנה, מאיר הרציון, וחלל סבוראי. שמוותיהם נאסרו לפירסום בידי הצנזורה, בשל מיתוס-פס-דה שרווח באותם ימים.